

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry • lokakuu 10/1989

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry
Lokakuu N:o 10/1989

Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa isokirjoituksella ja pistekirjoituksella. 15. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki
Puhelin: 90-396 041
Tekstipuhelin: 90-39604 337
Pankki: KOP Keski-Töölö,
Helsinki 101210-168221

PÄÄTOIMITTAJA

Leena Turunen

TOIMITTAJA

Raili Kupi

TOIMITUS, TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Suomen Kuurosokeat ry
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki
Puhelin: 90-39604 334

TILAUSHINTA

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 110 mk 12 kk

PAINOPAikka

Vammalan Kirjapaino Oy
38200 Vammala

SISÄLLYS

Oikeus itsenäiseen elämään	3
Miksi minua jännittää	4
Rauli kaipaa rakkautta	5
Tunnen olevani omieni parissa	7
Tyttö pukeutuu syksyyn ja talveen	8
Syö viisaasti ja voi hyvin ..	10
Lapselleni	11
Pisteillä saat yhteyttä	12
Ajankohtainen apuväline ..	13
Kuurojenkoti Åvik	14
Kansikuva: Kesäinen Åvik	
Takakansi: Päiväkävelyllä Åvikissa	

LUKIJAN KIRJOITUKSET

Lähetä kirjoituksesi mukana tiedot:

1. koko nimesi (etunimet ja sukunimi)
2. syntymäaika
3. sosiaaliturvatunnus
4. tarkka osoite
5. pankkiyhteys

Seuraava lehti ilmestyy
23. 11. 1989

PÄÄKIRJOITUS

Leena Turunen

»Oikeus itsenäiseen elämään»

Kuurosokeiden 4. Helen Keller -konferenssin julkilausuma korostaa erityisesti kommunikaatiomenetelmien kehittämistä jokaiselle kuurosokealle sopivaksi. Vain siten kuurosokealle taataan mahdollisuus itsenäiseen elämään.

Julkilausuma annettiin kuurosokeiden 4. maailmankonferenssin päätteeksi lokakuun 3. päivänä. Konferenssi pidettiin Tukholmassa. Siellä oli mukana 31 maata, yhteensä noin 200 kuurosokeaa ja heidän työntekijäänsä. Kaukaisimmat vieraat tulivat Uudesta Seelannista, Australiasta, Intiasta sekä monista Etelä-Amerikan ja Afrikan maista. Seuraava maailmankonferenssi järjestetään vuonna 1993.

Julkilausuma

- Kuurosokeita on kaikissa maailman maissa. Jokaisen maan on ensin löydettävä omat kuurosokeansa, jotta heidät saadaan palvelujen piiriin.
- Kuurosokeus ei ole vain näön tai kuulon puuttumista. Se on oma erityinen vamma-ryhmänsä, joka vaatii erikoispalveluita. Näitä voivat antaa vain koulutetut ammatti-ihmiset.
- Kuulonäkövammaiset lapset tarvitsevat jokaisessa maassa juuri heille suunniteltua opetusta.
- Näön ja kuulon vajavuudet eivät saa olla este työn tekemiselle ja työpaikan saamiselle. Työ on suunniteltava kuurosokean kykyjen mukaan.
- Avain kuurosokean itsenäisyyteen ovat tulkkipalvelut. Julkilausuma korostaa myös vaihtoehtojen tärkeyttä. Asunnon sijainti, asumisen muoto sekä itsenäisyys oman talouden hoidossa — siinä muutamia asioita, jotka myös kuurosokea tahtoo valita itse.
- Kuurosokeiden viikko on symbolinen kunnianosoitus maailman kuuluisimmalle kuurosokealle, Helen Kellerille. Viikko alkaa Helen Kellerin syntymäpäivänä, kesäkuun 27:nä.

Elina Lehtinen

Miksi minua jännittää?

Elina Lehtinen työskentelee psykologina Jyväskylän Lasten keskuksessa.

Joku jännittää edessä olevaa vaikeaa tehtävää. Toinen jännittää liikkumista uudessa, oudossa paikassa. Useimmiten jännitämme sitä, että joudumme tekemisiin toisten ihmisten kanssa. Seurusteleminen ja esiintyminen muiden seurassa voi jännittää. Oman mielipiteen ilmaiseminen voi tuntua vaikealta, kun koolla on paljon ihmisiä. Mitä enemmän ympärillä on muita, sitä enemmän jännittää.

Jännittämisen syyt

Jännitämme hyvin erilaisia asioita. Välttelemme epämiellyttäviä tilanteita. Vältteleminen johtuu monasti jännittämisestä.

Toiset ihmiset pelkäävät muiden arvosteluja. He pohtivat itseksensä, mitä muut heistä ajattelevat. He pelkäävät, että muut eivät ymmärrä heitä. He ajattelevat, että heidän asiansa ei ole muiden mielestä ollenkaan tärkeä. Moni pelkää, että ei osaa esittää asiansa tarpeeksi sujuvasti.

Ihminen jännittää myös siksi, että aikaisemmin joku asia on mennyt huonosti. Hän ei uskalla yrittää enää uudelleen. Epäonnistumisen pelko on voinut estää harjoittelun ja uudelleen yrittämisen. Uudet asiat onnistuvat harvoin ensimmäisellä yrityksellä. Usein tarvitaan paljon harjoittelua ja myös epäonnistumisia. Vasta silloin uusi asia opitaan. Epäonnistumista ei siis saa pelätä.

Ihminen vähättelee usein itseään. Hän ei hyväksy itseään sellaisena kuin on. Hän ajattelee, että muut eivät ole kiinnostuneita tai eivät pidä hänestä. Kaikki muut ihmiset tuntuvat arvokkaammilta ja tärkeämmiltä. Kunpa me ihmiset uskoisimme että jokainen on arvokas sellaisena kuin on. Meillä kaikilla on mielenkiintoisia ajatuksia.

Kunpa en jännittäisi niin paljon

Voi tuntua vaikealta ajatella, että voimme itse tehdä jotain. Meidän pitää itse keksiä, miten jännittäminen vähenee. Kukaan toinen ei voi poistaa jännittämistämme, vaikka hän haluaisikin auttaa. Toinen voi auttaa lähtemällä oppaaksemme. Meidän on kuitenkin itse pyydyttävä hänet mukaan.

Myönnä itsellesi, että sinua jännittää. Jo se vähentää jännitystä. Usko, että jännittäminen voi vähentyä. Mieti, mikä Sinua jännittää, silloin voit keksiä keinoja jännityksen vähentämiseksi. Pelkäätkö esimerkiksi ryhmässä keskustelua? Totuttele ensin keskustelemaan kahden tai kolmen henkilön läsnäollessa. Onko Sinulla paikkoja, jotka pelottavat? Tutustu niihin ensin toisen henkilön kanssa ja kulje myöhemmin yksin. Jos keskustelu toisen ihmisen kanssa jännittää, voi yhdessä tekeminen olla mukava tapa tutustua. ■

Rauli kaipaa rakkautta

Rakkaus kuuluu jokaisen ihmisen perustarpeisiin — ainakin pitäisi kuulua. Mutta miten kuurosokea voi tyydyttää rakkaudentarpeensa? Monet kuurosokeat kärsivät yksinäisyydestä. Heillä ei ole samanlaisia mahdollisuuksia solmia suhteita vastakkaiseen sukupuoleen kuin näkevillä ja kuulevilla. Kuitenkin he kaipaavat rakkautta ja erotiikkaa elämäänsä siinä kuin muutkin. Kuurosokea Rauli Jalo on yksi heistä.

Rauli on 39-vuotias mies. Hän asuu omassa rivitalokaksiossaan Hämeenlinnassa, jonne hän on muuttanut kotiseudultaan Raumalta. Rauli työskentelee verhoilijana Sampolan työkeskuksessa. Rauli on ollut kuuro syntymästään asti. Myöhemmin lapsena hänen näkönsä alkoi heikentyä. Nyt hänellä on vain pieni pistenäkö.

»Pidän luonnosta

Rauli on lämmin ja hyväntuulinen. Hän liikkuu mielellään luonnossa. Siellä hän nauttii tuoksuista, tuulesta ja raikkaasta ilmasta. Hän pitää auringosta ja lämmöstä. Mutta hänestä on myös mukavaa kun sataa ja vesipisarot valuvat kasvoille. — Luonnossa on mukavaa tuntea puitten pintaa, kiviä ja sammalta. Siellä on myös mukava seurata oravien puuhia, Rauli kuvailee.

Taiteilija Rauli

Raulin rakkain harrastus on maalaaminen ja piirtäminen. Niitä hän on harrastanut jo lapsesta asti. Rauli maalaa vahvoilla väreillä. Raulin maalaamia ovat keskustuomistossa myytävät postikortit. Luovan toiminnan kurssilla Onnelassa hän maalasi kaksi loistavaa vesiväriä. Molemmat on myyty Helsinkiin Pan Lions Clubin välityksellä. Myös savityöt kiinnostavat häntä.

»Olisipa oma kulta!»

Raulilla on veli, Ossi. Hän on myös kuulonäkövammainen. — Tulemme hyvin toimeen. Kommunikaatio toimii kädestä käteen viittojen. — Mutta vaikka minulla on veli, tunnen usein elämäni yksinäiseksi, Rauli tunnustaa.

Rauli toivoo lähelleen lämmintä, rakastavaa naista.

— En varmasti ole ainoa, joka tätä toivoo. Meitä on monia. Olen ollut mukana kursseilla, leireillä ja muissa yhdistyksen järjestämissä tilaisuuksissa. — Olemme hyvin riippuvaisia tulkeista. Ei ole tietenkään tulkin asia toimia »puhemiehenä», mutta hänkin voisi tutustuttaa meitä kuurosokeita toisiimme »siinä mielessä», Rauli toteaa leikillisesti. —RK—

Kirjoita Raulille!

Sinä yksinäisyydestä kärsivä 25—45-vuotias nainen! Tartu rohkeasti pistekirjoituskoneeseen ja kirjoita Raulille. Kerro itsestäsi ja toiveistasi. Rauli lukee pistekirjoitusta. Tai jos asut Hämeenlinnassa, soita Sampolaan, ja kerro että haluat tavata Raulin. Sosiaalityöntekijä toimii »puhemiehenäsi».

Rauli Jalo
Rinnetie 43 A 1
13100 HÄMEENLINNA
Puh. Sampola 917-122 050
tekstipuh. 92028-24283

»Tunnen olevani omieni parissa»

Jyväskylän aluesihteri Ritva on 38-vuotias. Pituutta on 160 cm ja vaatteiden koko 34—36.

Ritva on ollut Jukkansa kansa naimisissa 16 vuotta ja Rouvisilla on kolme lasta.

Miten tulit tähän työhösi ja milloin?

Olen aina halunnut tehdä työtä ihmisten parissa ja siksi kiinnostuinkin kuurosokeiden aluesihterin työstä nähtyäni lehdessä työpaikkailmoituksen. Aikaisemmin en ollut tavannut kuurosokeita, mutta heti alusta lähtien tunsin olevani omieni parissa ja tekeväni mieluista työtä — hetkeäkään en ole katunut valintaani.

Mitä harrastat, Ritva?

Vapaa-aikani kuluu enimmäkseen perheen parissa — lapset vaativat oman osansa päivän erossaolon jälkeen. Muun liikkeen vapaa-aikani vietän kirjojen parissa; lukeminen on lähellä sydäntäni. Keilailua olen harrastanut 17-vuotiaasta asti.

Työsi hyvät ja huonot puolet?

Työ on vaihtelevaa ja liikkuvaa (pidän autolla ajosta). Tässä työssä tapaa paljon uusia ihmisiä ja saa uusia ystäviäkin. Asiantuntemuksellaan voi vaikuttaa päätöksiin ja tuntee olevansa tarpeellinen. Uusia asioita oppii jatkuvasti. Hyvät työtoverit ovat myös työhön innostava tekijä. Huonoja puolia ovat jatkuva kiire ja joskus riittämättömyyden tunne. Perheelliselle kotoa poissaolot ovat joskus raskaita.

Mitä mielessäsi pyörii juuri nyt?

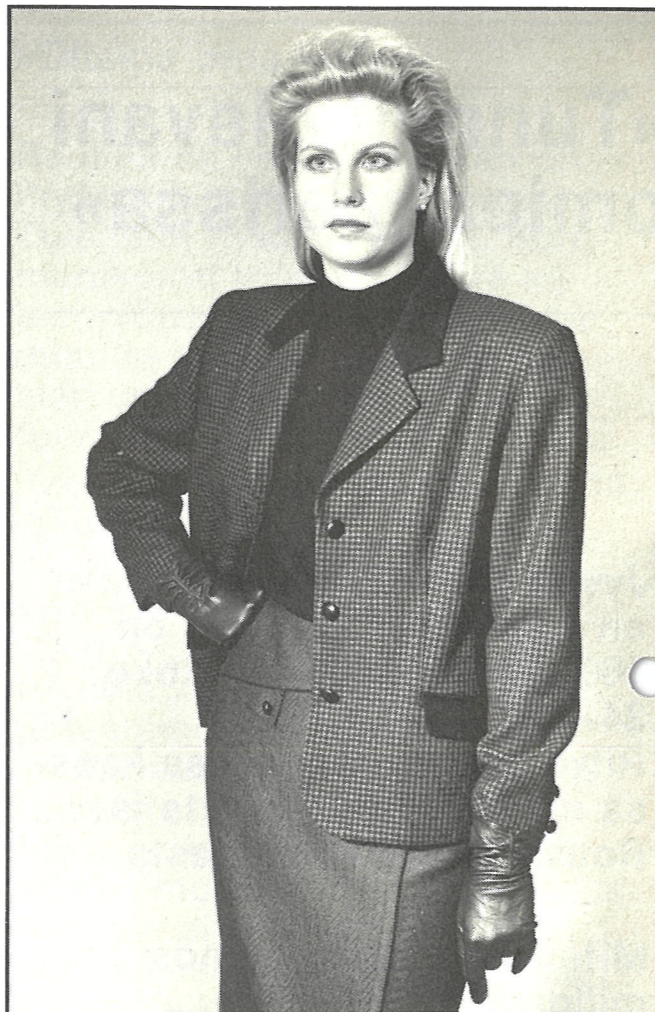
Lapsilla on koulu alkanut mutkattomasti ja nuorimmainenkin alkaa sopeutua päiväkotiin. Tiedossa on teeripaistia miehen metsästysretken ansiosta. Perunat on saatu pellosto kellarin, marjat mehuiksi ja mansikkamaa talviteloille. On aikaa keskittyä työntekoon ja varautua jo henkisesti liukkaiden kelien tuloon.

Seija

Tyttö pukeutuu syksyyn ja talveen

- Talven muodissa näkyvät vanhat merkit: hartioita korostetaan olkatoppauksilla, hameen pituus vaihtelee ministä melkein nilkkapituuteen. Yleisvaikutelma on kapea.
- Yksi poikkeus sentään on. Housujen lahkeet ovat leveämmät kuin aikaisemmin. Lahje voi jopa levitä alaspäin kellomaisesti. Näyttää kuin henkilön päällä olisi liehuvahelmäinen pitkä hame.
- Muodikkaaseen asuun kuuluu myös liivi.
- Syksyn ja talven suosikkiväriä ovat viininpunainen, vihreän monet sävyt sekä ruskeat.

Tyylikäs tyttö hankkii vaatteita, jotka sopivat yhteen: perusasut ovat hame, housut ja bleiseri. Asusteilla voi saada aikaan vaihtelua ja olla huippumuodikas. On tärkeää, että myös puserot, sukat ja kengät, kaulaliina ja käsineet sopivat yhteen. Tyylikkään tytön päällystakkikin sopii pitkien housujen väriin.

Pikkuruudullista »kukonaskelkuvillista» tytön bleiseriksi. Kaulukset ja taskun suut ovat nahkaa. Bleiserissä on lantio-pituus, eli helma on noin 20 cm vyötärön alapuolella.

Mini vai maks

Hameen pituus on meille naisille tärkeä asia. Jos omistaa kauniit sääret, voi pukeutua kapeaan minihameeseen. Sirot sääret näyttävät vielä paremmilta, kun sukat ovat hameen sävyiset. Korkeat korot lisäävät siroa vaikutelmaa. Uutta muotia ovat nilkkaan ulottuvat leveät kellohameet, sekä pliseeratut eli vekatut housuhameet.

Housupuku on muodissa

Housupuku on tärkeä talven vaate. Uusin housu on lantioilta väljä, lahkeet ovat suorat tai levenevät alaspäin kuin trumpetti. Urheilijatyttö pukeutuu ratsastushousuihin tai valitsee väljät puuvilla- tai sametti-housut.

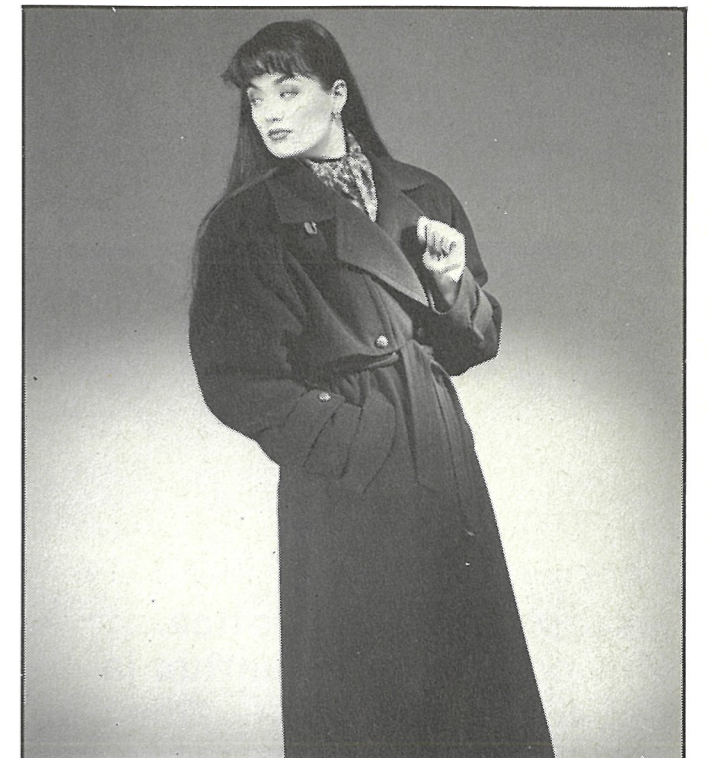
Housupuvun toinen tärkeä osa on jakku eli bleiseri. Jakku voi olla vyötäröltä kapea tai se voi laskeutua suorana. Tätä kutsutaan »herrainmalliksi». Muodikas tyttö käyttää housupuvun kanssa liiviä.

Kaulus on tärkeä

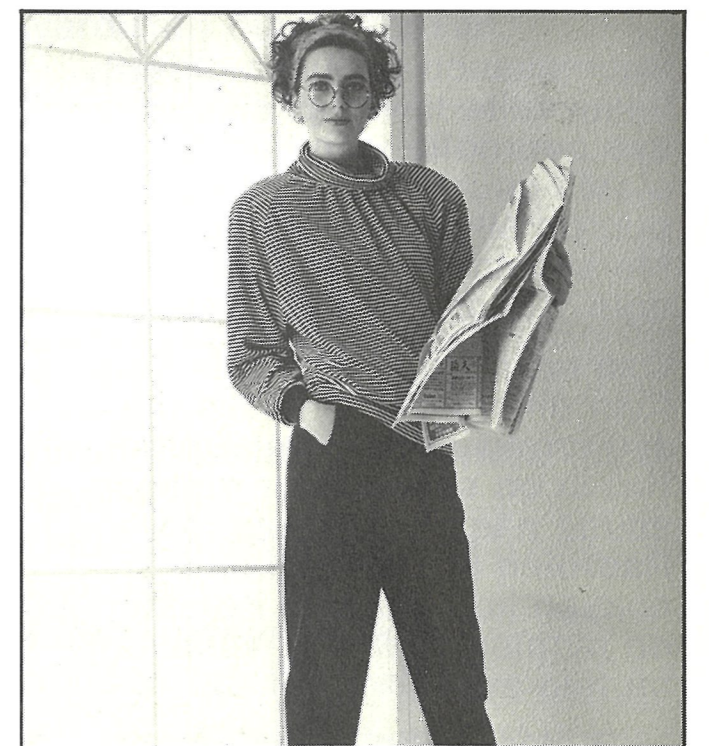
Talven työllä on puserossaan kaunis kaulus. Yhä edelleen näkee suuria kauluksia sekä pitsi- ja brodyrikauluksia. Puserot ovat väljiä ja niissä on mukava olla. Myös päällystakissa voi olla iso kaulus tai huppu. Takki on nyt väljä ja muistuttaa A-kirjainta- eli levenee kellomaisesti alaspäin.

Myös vanha trenssi eli trenchcoat on aina muodikas, samoin viitta. Ja vapaa-aikaan muodikas tyttö hankkii rennon pusakan, maiharin = maihinnousutakin tai duffelitakin (urheilumallinen takki, jossa voi olla huppu). Turkiskaulus on muodikas somiste takissa. Nyt näkee paljon kauniita keino-urkiksi eli turkiskäljitelmiä.

Tuleva talvi on pörröinen: muotiurkiksi ovat kettu, susi ja kani. ■

Urheilullinen, ajaton talviulsteri on aitoa villaa.

Mukava kotiasu on puuvillatrikoota. Housut ovat yksiväriset ja pusero raidallinen. Vaate on kotimainen, valmistaja on Suomen Trikoo.

Syö viisaasti ja voi hyvin

»Älä syö makkaraa, se rasvaa tuo ja lihottaa. Syö porkkanaa ja lanttua ja popsi kaurapuuroa. Olo tuntuu virkeälle ja jaksat juosta pitemmälle».

Suomalainen pullukka panee liikaa voita leivän päälle. Hän syö perunoita voin kanssa ja pistää suuren nokareen voita puuron silmään. Paha juttu. Me syömme rasvaa aivan liikaa, noin 100 grammaa päivässä.

Osa rasvasta ei näy. Sitä kutsutaan piilorasvaksi, koska me syömme sitä tietämättämme. Rasva on sekoittunut ruokaan, emme näe sitä. Kavala rasva. Rasvojen kanssa saamme anoksen kolesterolia. Kolesterolia on monien sydän- ja verisuonitautien syy.

— Kolesterolin voi mitata verestä, neuvoo terveydenhoitaja **Soile Kivelä**. Hyvä kolesteroliarvo on 5 tai alle sen. Soile puhui kuurosokkeiden aluekurssilla Tuusulassa. Hänen aiheensa »terveellinen ravinto».

Suomalainen mies käyttää rasvaa enemmän kuin nainen. Mahan kumpare kertoo sen. Miehet itse kutsuvat sitä palleaksi, joka on monen mielestä vain miehekkyyden merkki. Vanhat käyttävät rasvoja enemmän kuin nuoret. Tuleva sukupolvi syö viisaammin kuin me. Ehkä tuo sukupolvi on myös terveempi kuin me.

Hyvän ruokailun periaatteet:

1. Vähennä rasvoja

Käytä mieluummin kasvisrasvoja kuin voita. Voi lisää kolesterolin määrää. Soile Kivelä suosittelee Becel-margariinia leivän päälle sekä öljyä ruoanvalmistukseen.

Juo mieluummin kevytmaitoa ja rasvatonta maitoa. 6 desilitraa maitoa päivässä on aikuiselle riittävästi. Saat siitä calciumia eli kalkkia. Luusto pysyy kunnossa.

2. Syö puuroa ja kokojyväleipää.

Niistä saat kuituja. Kuidut auttavat suolistoa toimimaan. Kuitu sitoo itseensä myös liiat rasvat ja vie ne mennessään.

3. Syö paljon kasviksia ja hedelmiä.

Syö kasviksia tuoreina ja pakastettuina. Opettele tekemään ruokaa kasviksista.

4. Mieti, mitä panet leivän päälle.

— Ei leipä lihota, vaan se mitä panet leivän päälle. Pois rasvaiset makkarat ja juustot. Tilalle kevytjuustot (Laihis, Minora, Ilves ja Raejuusto). Salaatinlehti, tomaatti ja kurkku ovat hyviä leivänpäällyksiä.

5. Syö paljon kalaa

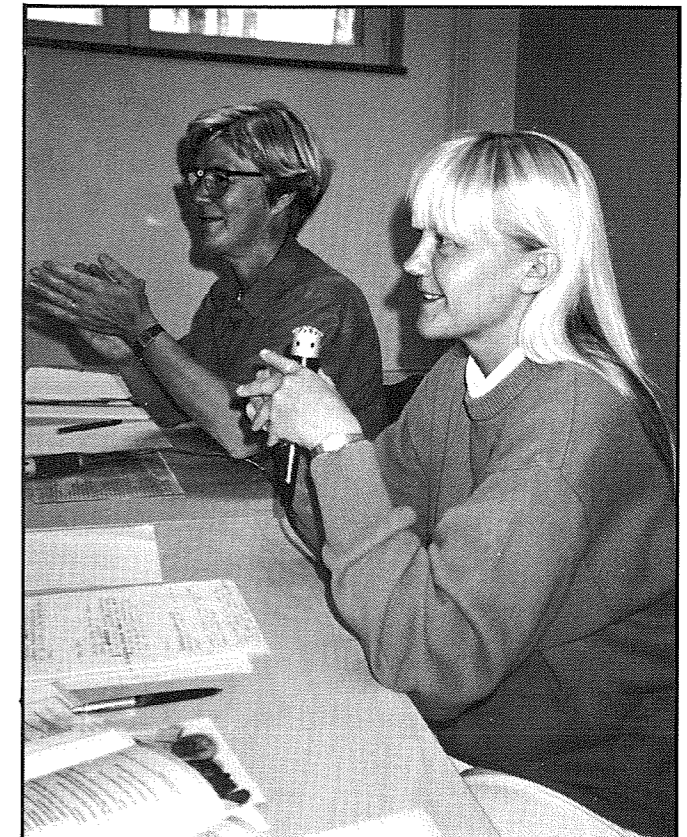
— Kala kauniina pitää ja järkeä lisää, sanotaan. Kaksi, kolme kalaruokaa viikossa ei ole liikaa. Monet kaupat myyvät nykyisin tuoretta kalaa. Mutta myös pakastekalasta saa hyvää ruokaa. Yksi maukkaimpia kaloja on silakka. Irrallisina pakastetuista silakkafileistä syntyy ihania silakkapihvejä, kalarullia ja kalakeittoa.

6. Valmista ruoka ilman rasvaa

Keittämällä kypsennetty ruoka on kevyttä. Esimerkiksi lihapullat voit valmistaa keittämällä. Keitinliemestä tulee hyvä kastike. Myös uunissa voit kypsentää lihapullia ja -pihvejä. Uusi kevyt tapa on mikroaaltouunissa kypsentäminen. Mikrouunissa ruoka kypsyy nopeasti ja ilman rasvaa. Ja jos tahdot paistaa pannulla, hanki teflon-pannu. Sillä voit kypsentää ilman rasvaa.

7. Hanki kasvisruoka-keittokirja

Hyviä kasvisruoka-keittokirjoja on vähän. Paras, minkä löysin, on Pirkan kasviskeittokirja. Sen voi ostaa kirjakaupasta ja sen hinta on 118 markkaa. **LT.**

Terveydenhoitaja Soile Kivelä varoitteli liiasta rasvan käytöstä.

Lapselleni

Sinun kanssasi vanhenen, lapseni.

Sinun kanssasi haluan nuortua.

Silloin hymysi leikkaa pilvisen taivaan halki.

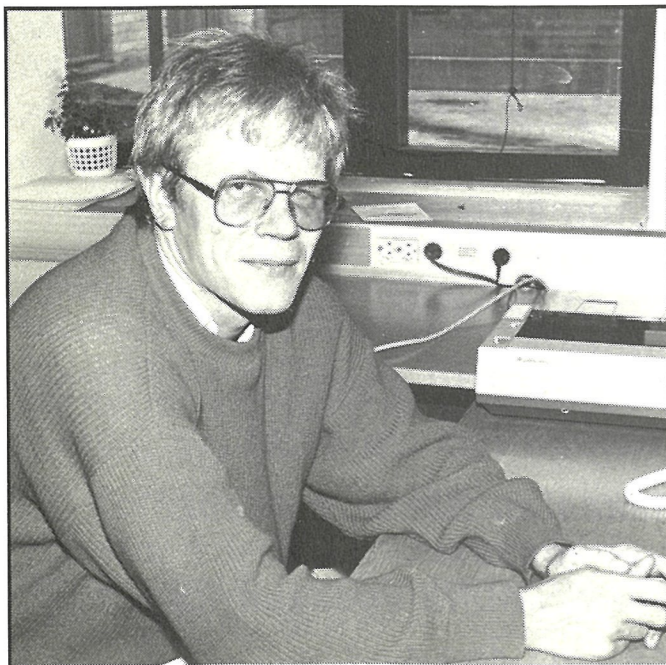
Rakastan Sinua, lapseni, kun kosketat.

Enkä Sinulta koskaan lopu.

Kaarina Muukari

Pisteillä saat yhteyttä

- **Opiskele pistekirjoitusta. Sen avulla voit lähettää ja saada viestejä ilman näköaistia. Pysyt selvillä maailman tapahtumista ja saat yhteyden toisiin ihmisiin.**
- **Minulla on niin kovat sormenpäät. Olen oikea »kopurasormi». En ikinä opi lukemaan pistekirjoitusta, sanot helposti.**
- **Entäpä jos aloittaisit pisteopiskelun Dialogoksen kanssa. Dialogos ei vaadi tarkkaa tuntoa sormenpäissä.**

Heikki Ekola

Näin neuvovat Juha Sylberg ja Heikki Ekola. Pojat tietävät, mistä puhuvat. Juha on tietoliikenneinsinööri ja Heikki on tietokonesuunnittelija ja ohjelmoija. Työpaikassaan Näkövammaisten Keskusliitossa he kehittelevät apuvälineitä, jotka parantavat kuurosokean tiedonsaantia. Kuurosokeat ovat erityisesti heidän sydäntään lähellä.

Dialogos on kuurosokean keskustelulaite

Dialogos kehitettiin alunperin keskustelulaitteeksi kuurosokean ja kuulevan/näkevän välille.

Dialogoksessa kirjainmerkin jokainen piste tulee sykähdysenä eri sormeen. Kuuteen vastaanottosormeen tulee sykähdyksiä pistekuvion mukaan. Samaan aikaan voi tulla yksi sykähdys (kuten A-kirjaimessa) tai vaikkapa viisi sykähdystä (kuten R-kirjaimessa).

Harjoitteluvaihe voi tuntua hitaalta. — Harjoittelemisen lisää nopeutta vakuuttaa Juha Sylberg. Vähitellen voi siirtyä harjoittelemaan pistetekstin lukemista yhden sormen kanssa.

Dialogos on senkin jälkeen monipuolinen keskustelukone. Kuurosokea voi keskustella kenen kanssa tahansa joko saman pöydän ääressä tai puhelimen välityksellä.

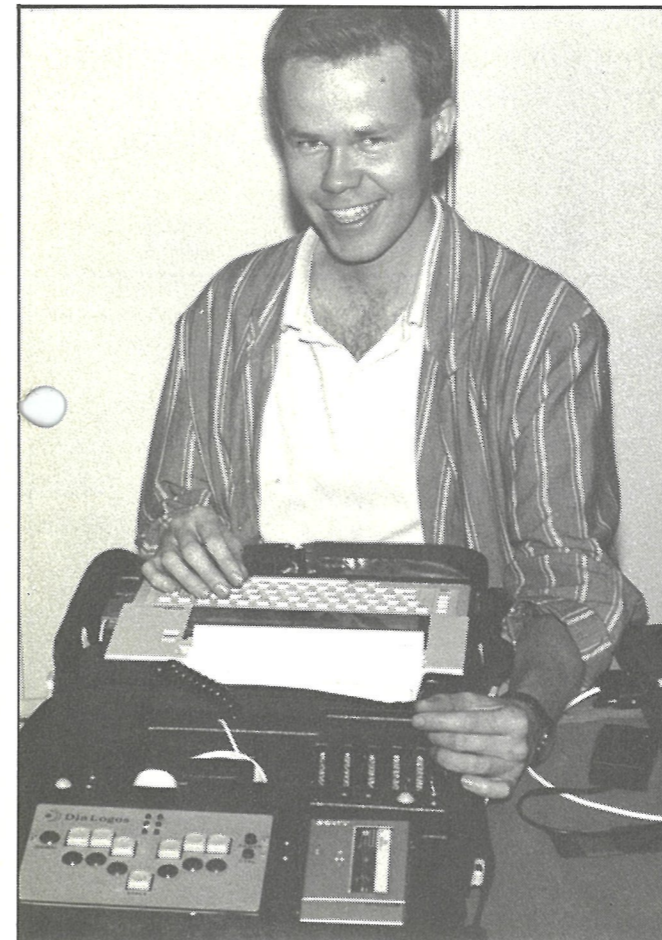
Juha näyttää miten Dialogoksella voi soittaa tekstipuhelimeen.

Dialogos on tiedon tallentaja

Dialogoksen muistiin mahtuu 10 konekirjoitusliuskan verran tekstiä. Kun muistiin alkaa tulla liikaa asioita, vanha tieto poistuu sitä mukaa kuin uutta tulee.

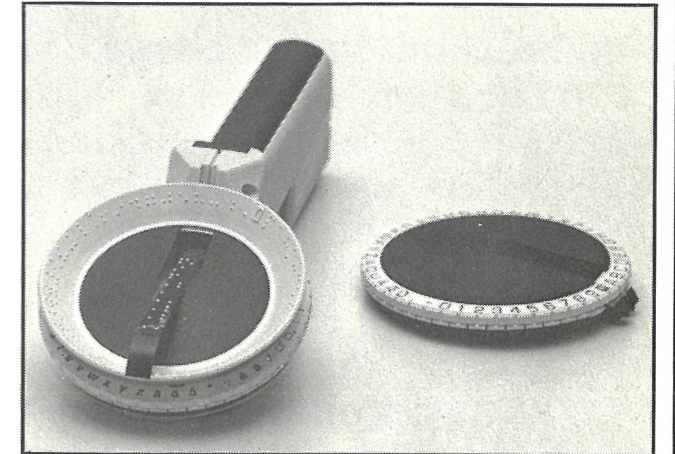
Tallentaminen auttaa myös hidasta lukijaa: kun teksti menee muistiin sen voi purkaa juuri sillä nopeudella kuin omat kyvyt riittävät.

Dialogoksesta tietävät Heikki Ekola, Maija Nurmi ja Juha Sylberg. Kysy lisää heiltä osoitteella: Näkövammaisten Keskusliitto, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki tai puhelin 90-396 041 tai tekstipuhelin 39604220. ■

Juha Sylberg

Ajankohtainen apuväline

Dymo-kirjoitin

Dymo-kirjoitin on mukava nimikoimislaitte. Sen avulla voi nimikoida tavaroita ja paikkoja sekä tavallisilla kirjaimilla että pisteillä. Näin näkövammaisen on helppo löytää tavaroita esimerkiksi kotona tai työpaikalla. Dymossa on runkosa sekä kaksi liitettävää kiekkoa. Toisessa kiekossa on tavalliset kirjaimet ja toisessa pisteet. Vaihtaminen käy kätevästi. Laitteen käyttämiseen tarvitaan pistetaitoja. Dymo-kirjoitin maksaa 290 mk ja sen voi tilata Näkövammaisten Keskusliiton apuvälinemyynnistä puhelin (90) 3960 4251.

Kuurojenkoti Åvik

Kuurojenkoti Åvik sijaitsee kauniilla mäen rinteellä lähellä Hyvinkään kaupunkia. Helsingistä sinne on matkaa noin 50 kilometriä. Åvik on perustettu vuonna 1911. Åvikissa on 70 asukasta; heistä 13 on kuurosokeita. Aukkailla on omat viihtyisät huoneet.

Anna Hirvonen muutti Åvikiin miehensä Erkin kanssa 20 vuotta sitten. Ajan kuluksi hän lukee paljon pistelehtiä ja virkkaa.

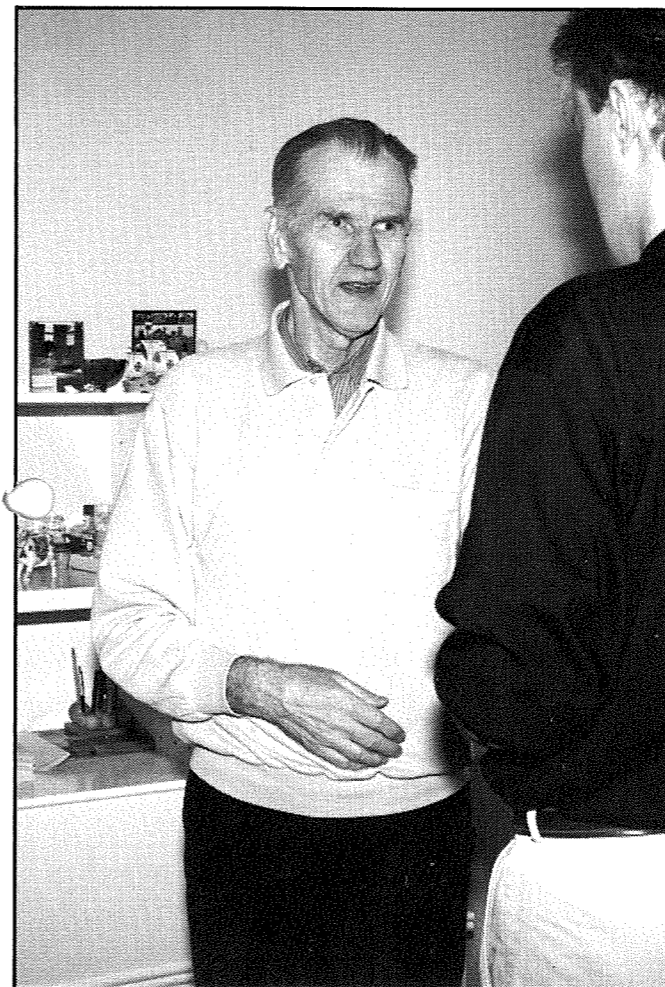

Åvikissa päivä alkaa aamiaisella. Sen jälkeen kukin lähtee omien tehtäviensä pariin. Åvikissa askarrellaan, kudotaan mattoja, tehdään puutöitä ja osallistutaan talon askareisiin. Aukkaat osallistuvat myös puutarhan hoitoon. Vapaa-ajan toimintaa Åvikissa on runsaasti. Talossa on oma auto. Aukkaiden virkistykseksi järjestetään paljon retkiä. Aukkaiden omaisia vieraillee Åvikissa usein.

Åvik on palvelutalo. Sen tärkein tehtävä on tarjota aukkaille kodikas ja turvallinen asuinympäristö. Åvikissa työskentelee vakituisesti kaksi sosiaalityöntekijää, vapaa-ajan ohjaaja ja askarteluohjaaja sekä muuta henkilökuntaa. Henkilökuntaa on paikalla ympäri vuorokauden, myös viikonloppuisin. Yllättävissä tilanteissa apua on saatavilla.

»En ole yksinäinen»

Åvik on ollut Elsa Lindströmin kotina jo 52 vuotta. Elsa on syntynyt kuurona. Sokeaksi hän tuli 8-vuotiaana. Hän muistaa, millaiselta maailma näyttää. Elsalla on paljon ystäviä, joita hän käy tapaamassa, ja jotka tulevat Åvikiin tapaamaan häntä. Kommunikointi käy kädestä käteen viittomalla. Elsalla on ilmeikkäät kasvot. Hän lukee paljon pistelehtiä ja seuraa ympärillään olevan maailman tapahtumia.

»Åvikissa on turvallista»

Veikko Väisänen istuu viihtyisässä huoneessaan ja lukee pistelehteä. Huone on aurinkoinen. Ikkunassa on kukalliset verhot. Veikko viihtyy Åvikissa. Hän liikkuu mielellään ulkona. Åvikin ympäristö on hänelle niin tuttu, että hän voi turvallisesti mennä kävelemään yksin, ilman saattajaa. — Mutta tunnen oloni vähän yksinäiseksi. Haluaisin enemmän ystäviä, Veikko viittoo. —RK—

